
PUHEET VSDTP:n (BOLSHEVIKKIEN) VI EDUSTAJAKOKOUKSESSA

heinäkuun 26—elokuun 3 pnä 1917⁵²

1. KESKUSKOMITEAN TOIMINTASELOSTUS

heinäkuun 27 pnä

Toverit!

Keskuskomitean toimintaselostus käsittää Keskuskomitean toiminnan viimeisten kahden ja puolen kuukauden ajalta — touko- ja kesäkuu sekä heinäkuun ensi puolisko.

Keskuskomitean toiminta tapahtui **toukokuussa** kolmella suunnalla.

Ensinnäkin annettiin tunnus työväen ja sotilaiden edustajain Neuvostojen uusintavaaleista. Keskuskomitea piti lähtökohtana sitä, että vallankumous kehittyy meillä rauhallista tietä, että toimittamalla työväen ja sotilaiden edustajain Neuvostojen uusintavaalit voidaan muuttaa Neuvostojen kokoonpano ja siis myöskin hallituksen kokoonpano. Vastustajat syyttivät meitä vallananastamisyrityksestä. Se on parjausta. Meillä ei ollut sellaisia aikeita. Me sanoimme, että meillä on mahdollisuus Neuvostojen uusintavaalien avulla muuttaa Neuvostojen toiminnan luonnetta laajojen joukkojen toivomusten mukaisesti. Me tie-

simme, että tarvitaan yhden äänen enemmistö työväen ja sotilaiden edustajain Neuvostoissa, niin valtan on lähdettävä kulkemaan toista tietä. Sen vuoksi koko toiminta toukokuussa tapahtui uusintavaalien lipun alla. Loppujen lopuksi me valtasimme noin puolet paikoista Neuvostojen työläisryhmässä ja noin $\frac{1}{4}$ sotilasryhmässä.

Toiseksi — agitatio sotaa vastaan. Me käytimme hyväksemme kuolemantuomion langettamista Fr. Adlerille⁵³ ja järjestimme useita vastalausekokouksia kuolemanrangaistusta ja sotaa vastaan. Sotilaat suhtautuivat hyvin tähän kamppailuun.

Keskuskomitean toiminnan kolmas puoli oli toukokuussa toimitetut kunnallisvaalit. Yhdessä Pietarin komitean kanssa Keskuskomitea ponnisti kaikki voimansa taistellakseen niin kadetteja, vastavallankumouksen perusvoimaa vastaan kuin myöskin menshevikkejä ja eserriä vastaan, jotka tahtoen tai tahtomattaan kulkivat kadettien perässä. 800.000 äänestä Pietarissa me saimme noin 20% kaikista äänistä ja Viipurin kaupunkipiirin duuman valloitimme kokonaisuudessaan. Erittäin suuren palveluksen tekivät puolueelle sotilas- ja matruusitoverit.

Siis toukokuu kului seuraavissa merkeissä: 1) kunnallisvaalit, 2) agitatio sotaa vastaan ja 3) työväen ja sotilaiden edustajain Neuvoston uusintavaalit.

Kesäkuu. Huhut hyökkäyksen valmistelusta rintamalla hermostuttivat sotilaita. Ilmestyi kokonainen joukko päiväkäskeyjä, jotka tekivät olemattomiksi sotilaiden oikeudet. Se kaikki sähköisti joukkoja. Jokainen huhu levisi silmänräpäyksessä ympäri koko Pietarin ja aiheutti levottomuutta työläisten ja var-

sinkin sotilaiden keskuudessa. Huhut hyökkäyksestä; Kerenskin päiväkäskyt sotilaan oikeuksien julistukseen; Pietarin vapauttaminen „tarpeettomista“ aineksista, kuten viranomaiset sanoivat, jolloin oli selvää, että Pietari haluttiin vapauttaa vallankumouksellisista aineksista; rappiotila, joka oli tullut yhä selväpiirteisemmäksi,— kaikki tämä hermostutti työläisiä ja sotilaita. Tehtaissa järjestettiin kokouksia, ja tämän tästä eri rykmentit ja tehtaat ehdottivat meille mielenosoituksen järjestämistä. Kesäkuun 5 päiväksi oli suunniteltu mielenosoitusesiintyminen. Mutta Keskuskomitea päätti olla toistaiseksi ryhtymättä mielenosoitukseen ja kutsua kesäkuun 7 päivänä koolle piirien, tehtaiden ja rykmenttien edustajain kokouksen ja ratkaista siinä kysymyksen mielenosoituksesta. Sellainen kokous pidettiin, ja siinä oli läsnä noin 200 henkeä. Kävi ilmi, että erikoisesti sotilaat ovat levottomia. Valtavalla äänen enemmistöllä päätettiin lähteä liikkeelle. Asetettiin kysymys, mitä on tehtävä, jos siihen aikaan alkanut Neuvostojen edustajakokous asettuu mielenosoitusta vastaan. Valtava enemmistö puhuneista tovereista arveli, ettei mikään voima voi pysäyttää esiintymistä. Tämän jälkeen Keskuskomitea päätti ottaa järjestääkseen rauhallisen mielenosoituksen. Sotilaiden asettaman kysymyksen johdosta, eikä voitaisi lähteä aseistettuina, Keskuskomitea päätti: aseita ei saa ottaa mukaan. Sotilaat sanoivat kuitenkin, että on mahdollista lähteä aseettomina, että ase on ainoa realinen tae porvariväen hyökkäyksiä vastaan, että he ottavat aseet vain itsepuolustusta varten.

Kesäkuun 9 päivänä Keskuskomitea, Pietarin komitea ja sotilasjärjestö järjestävät yhteisen istunnon.

Keskuskomitea asettaa kysymyksen: eikö mielenosoitus pitäisi lykätä, koska Neuvostojen edustajakokous ja kaikki „sosialistiset“ puolueet ovat asettuneet meidän mielenosoitustamme vastaan. Kaikki vastaavat kieltävästi.

Kesäkuun 9 päivänä kello 12 yöllä Neuvostojen edustajakokous julkaisee julistuksen, jossa se suuntaa koko arvovaltansa meitä vastaan. Keskuskomitea päättää olla järjestämättä mielenosoitusta kesäkuun 10 päivänä ja lykätä sen kesäkuun 18 päiväksi ottaen huomioon, että itse Neuvostojen edustajakokous määrää kesäkuun 18 päiväksi mielenosoituksen, jossa joukot voivat ilmaista tahtonsa. Työläiset ja sotilaat suhtautuvat hillityllä tyytymättömyydellä tuohon Keskuskomitean päätökseen, mutta he täyttävät sen. On kuvaavaa, toverit, että tuona päivänä, kesäkuun 10 päivän aamuna, kun kokonainen joukko Neuvostojen edustajakokouksen lähettämiä puhujia esiintyi tehtaissa „mielenosoituksen järjestämisyritysten lopettamiseksi“, työläisten valtava enemmistö suostui kuuntelemaan vain meidän puolueemme puhujia. Keskuskomitean onnistui saada sotilaat ja työläiset rauhoittumaan. Siinä tuli näkyviin meidän järjestyneisyytemme.

Määrätessään mielenosoituksen kesäkuun 18 päiväksi Neuvostojen edustajakokous ilmoitti samalla, että mielenosoitus saa tapahtua vapain tunnuksin. On selvää, että edustajakokous oli päättänyt haastaa puolueemme otteluun. Me otimme haasteen vastaan ja aloimme valmistella voimia edessäolevaan mielenosoitukseen.

Toverit tietävät, miten kesäkuun 18 päivän mielenosoitus sujui. Vieläpä porvarilehdetkin sanoivat,

että mielenosoittajain valtava enemmistö kulki bolshevikkien esittämien tunnusten alla. Perustunuksena oli „Kaikki valta Neuvostoille!“. Mielenosoittajia oli vähintään 400.000. Ainoastaan kolme pientä ryhmää — Bund, kasakat ja plehanovilaiset — rohkenivat esittää tunnuksen: „Luottamus Väliaikaiselle hallitukselle!“, ja nekin saivat katua sitä, sillä ne pakotettiin käärimään lippunsa kokoon. Neuvostojen edustajakokous tuli omin silmin vakuuttuneeksi, että meidän puolueemme voima ja vaikutus ovat valtavat. Kaikille muodostui sellainen vakaumus, että kesäkuun 18 päivän mielenosoitus, joka oli paljon vaikuttavampi kuin huhtikuun 21 päivän mielenosoitus, ei mene seurauksitta. Ja todellakin, sen ei pitänyt mennä ilman seurauksia. „Retsh“ sanoi, että kaiken todennäköisyyden mukaan hallituksen kokoonpanossa tapahtuu vakavia muutoksia, sillä joukot eivät hyväksy Neuvostojen politiikkaa. Mutta juuri tuona päivänä alkoi sotajoukkojemme hyökkäys rintamalla, onnistunut hyökkäys, ja sen johdosta alkoi „mustien“ kulkueita Nevskillä. Tuo seikka supisti mitättömiin bolshevikkien moraalisen voiton mielenosoituksessa. Olemattomiksi muuttuivat myöskin ne mahdolliset käytännölliset tulokset, joista puhuivat sekä „Retsh“ että eserrien ja menshevikkien hallitsevien puolueiden viralliset edustajat.

Väliaikainen hallitus jäi valtaan. Onnistuneen hyökkäyksen tosiasia, Väliaikaisen hallituksen osittaiset menestykset ja kokonainen joukko suunnitelmia sotajoukkojen viemisestä pois Pietarista tekivät määrätynlaisen vaikutuksen sotilaisiin. Noiden tosiasiaihin pohjalla he tulivat vakuuttuneiksi, että passiiv-

vinen imperialismi on muuttumassa aktiiviseksi imperialismiksi. He käsittivät, että oli alkanut uusien uhrien vaihe.

Rintama reagoi omalla tavallaan aktiivisen imperialismin politiikkaan. Kiellosta huolimatta kokonainen joukko rykmenttejä aloitti äänestyksen siitä, oliko hyökättävä vai eikö. Ylin päällystö ei käsittänyt sitä, että Venäjän uusissa oloissa, ja kun sodan tarkoitukset ovat epäselviä, on mahdotonta syöstä joukkoja suin päin hyökkäykseen. Tapahtui se, mitä olimme ennustelleet: hyökkäys osoittautui tuomitukseksi epäonnistumaan.

Kesäkuun loppu ja heinäkuun alku kuluvat hyökkäyspolitiikan merkeissä. Liikkuu huhuja kuolemanrangaistuksen saattamisesta jälleen voimaan, useiden rykmenttien hajoittamisesta ja pieksemisistä rintamalla. Rintamalta saapuu edustajia selostamaan heidän keskuudessaan toimeenpantuja vangitsemisia ja pieksemisiä. Samaa tiedoitetaan myöskin krenatööri- ja konekiväärirykmenteistä. Kaikki se valmisteli pohjaa työläisten ja sotilaiden uudelle esiintymiselle Pietarissa.

Siirryn heinäkuun 3—5 päivän tapahtumiin. Asia alkoi heinäkuun 3 päivänä kello 3 iltapäivällä Pietarin komitean huoneistossa.

Heinäkuun 3 päivä. Kello 3 päivällä. Puolueemme Pietarin yleiskaupunkilainen konferenssi pitää istuntoaan. Käsitellään mitä tavallisinta kysymystä kunnallisvaaleista. Saapuu kaksi edustajaa eräästä varusväen rykmentistä ja tekee väli-ilmoituksen siitä, että heidän rykmentissään „on päätetty lähteä liikkeelle tänä iltana“, että he „eivät voi enää vaieten sietää

sitä, kun rykmentti toisensa jälkeen hajoitetaan rintamalla“, että he „ovat jo lähettäneet edustajiaan tehtaisiin ja rykmentteihin“ ehdottamaan yhtymistä mielenosoitukseen. Vastaukseksi tähän konferenssin puhemieshistorian edustaja toveri Volodarski lausuu, että „puolueella on päätös olla lähtemättä liikkeelle, että kyseessäolevan rykmentin puoluejäseneet eivät saa rikkoa puolueen päätöstä“.

Kello 4 päivällä. Käsiteltyään kysymyksen puolueen Pietarin komitea, Sotilasjärjestö ja Keskuskomitea päättävät olla lähtemättä liikkeelle. Konferenssi hyväksyy tuon päätöksen, ja sen jäsenet lähtevät tehtaisiin ja rykmentteihin saadakseen toverit suostuteiksi luopumaan esiintymisestä.

Kello 5 päivällä. Taurian palatsi. Neuvostojen toimeenpanevan keskuskomitean Byroon istunto. Puolueen Keskuskomitean toimeksiannosta toveri Stalin tekee Toimeenpanevan keskuskomitean Byroolle ilmoituksen kaikesta tapahtuneesta ja tiedoittaa samalla bolshevikkien päätöksestä olla lähtemättä liikkeelle.

Kello 7 illalla. Pietarin komitean huoneiston edustalla. Muutamia rykmenttejä marssii lippuineen. Tunnus „Kaikki valta Neuvostoille!“. Ne pysähtyvät Pietarin komitean huoneiston edustalle ja pyytävät järjestömme jäseniä „sanomaan jotakin“. Puhujat, bolshevikit Lashevitch ja Kurajev, selittävät puheissaan nykyhetken poliittista tilannetta ja kehoittavat pidättäytymään mielenosoituksesta. Heille huudetaan „alas!“. Silloin järjestömme jäsenet ehdottavat, että valitaan edustajisto, ilmoitetaan omat toivomukset Neuvostojen Toimeenpanevalle keskuskomitealle ja sitten hajaannutaan rykmentteihin. Vastaukseksi sii-

hen kajahtaa raikuva „hurraa!“. Soittokunta soittaa „Marseljeesin“... Siihen mennessä leviää tieto kadettien eroamisesta hallituksesta ympäri koko Pietarin ja se kiihdyttää työläisiä. Sotilaiden jälkeen ilmestyy työläisten rivistöjä. Tunnukset ovat samat kuin sotilaillakin. Sotilaat samoin kuin työläisetkin lähtevät Taurian palatsille.

Kello 9 illalla. Pietarin komitean huoneisto. Tehtaista saapuneiden edustajistojen jonoja. Ne kaikki ehdottavat puolueemme järjestöille asiaan puuttumista ja mielenosoituksen johdon ottamista omiin käsiinsä. Muussa tapauksessa „tulee verenvuodatusta“. Kuuluu ääniä, että on valittava tehtaista edustajistoja, jotta edustajistot ilmoittaisivat Neuvostojen Toimeenpanevalle keskuskomitealle mielenosoittajien tahdon, ja joukot, kuultuaan sitten edustajistojen selostukset, hajaantuisivat rauhallisesti.

Kello 10 illalla. Taurian palatsi. Työväen ja sotilaiden edustajain Pietarin Neuvoston työläisjaoston istunto. Alkaneesta mielenosoituksesta kuultujen työläisten selostusten johdosta jaoston enemmistö päättää päällekkäisten välttämiseksi puuttua mielenosoitukseen saadakseen sen luonteeltaan rauhalliseksi ja järjestyneeksi. Vähemmistö, joka ei hyväksynyt tuota päätöstä, poistuu istuntosalista. Enemmistö valitsee Byroon panemaan täytäntöön vasta hyväksytyt päätökset.

Kello 11 yöllä. Puolueemme Keskuskomitean ja Pietarin komitean kokoontumispaikka siirretään Taurian palatsiin, jonne illasta lähtien on virrannut mielenosoittajia. Saapuu agitaattoreja piireistä ja tehtaiden edustajia. Pidetään puolueemme Keskuskomitean,

Pietarin komitean, Sotilasjärjestön, Väliryhmän komitean ja Pietarin Neuvoston työläisjaoston Byroon edustajain kokous. Piirien selostuksista käy ilmi, että:

1) työläisiä ja sotilaita ei voida pidättää lähtemästä huomenna mielenosoitukseen;

2) mielenosoittajat lähtevät liikkeelle aseineen yksinomaan itsepuolustustarkoituksessa, luodakseen siten todellisen takeen provokatoorisia laukauksia vastaan Nevskin kadulta: „aseistettuja kohti ei ole niinkään helppo ampua“.

Kokous päättää: hetkellä, jolloin työläisten ja sotilaiden vallankumoukselliset joukot osoittavat mieltään tunnuksella „Kaikki valta Neuvostoille!“, proletariaatin puolueella ei ole oikeutta jäädä syrjään ja mennä liikkeen ohi, se ei voi jättää joukkoja oman onnensa nojaan, sen on oltava yhdessä joukkojen kanssa saadakseen vaistovaraisen liikkeen luonteeltaan tietoiseksi ja järjestyneeksi. Kokous päättää ehdottaa työläisille ja sotilaille, että he valitsisivat edustajat rykmenteistä ja tehtaista ja ilmoittaisivat näiden kautta toivomuksensa Neuvostojen Toimeenpanevalle komitealle. Tuon päätöksen hengessä laaditaan julistus, jossa kehoitetaan „rauhalliseen ja järjestyneeseen mielenosoitukseen“⁵⁴.

Kello 12 yöllä. Yli 30 tuhatta putilovilaista saapuu Taurian palatsin luokse. Lippuja. Tunnus: „Kaikki valta Neuvostoille!“. Edustajien vaalit. Edustajat ilmoittavat Toimeenpanevalle komitealle putilovilaisten vaatimukset. Taurian palatsin luona seisoneet sotilaat ja työläiset alkavat poistua eri suuntiin.

Heinäkuun 4 päivä. Päivällä. Työläisten ja sotilaiden kulkue. Lippuja. Tunnukset ovat bolshevistisia. Kulkue marssii Taurian palatsille. Kulkueen jälkijoukkona on tuhansia kronstadtilaisia matruuseja. Porvarillisten sanomalehtien („Birzhjovka“) sanojen mukaan mielenosoittajia on vähintään 400 tuhatta. Kaduilla riemuitaan. Kaupunkilaisyleisö tervehtii mielenosoittajia riemukkailla „hurraa!“ huudoilla. Ilta-päivällä alkavat päällekkäykset. Porvariskorttelien mustat voimat synkistävät työläisten mielenosoitusta rikollisilla provokatoorisilla laukauksilla. Ei edes „Birzhevyje Vedomosti“ lehtikään rohkene kieltää sitä, että laukauksia alettiin ampua mielenosoittajien vastustajain taholta. „Täsmälleen kello kaksi päivällä“, kirjoittaa „Birzhjovka“ (heinäkuun 4 päivän iltanumero), „Sadovajan ja Nevskin kulmassa, kun aseistetut mielenosoittajat marssivat siitä ohi ja suurlukuinen paikalle kerääntynyt yleisö katseli heitä rauhallisesti, kajahti Sadovajan oikealta puolelta korviahuumaava laukaus, jonka jälkeen alkoi ammunta ryhmäyhteislaukauksin“.

On selvää, että ammuntaa eivät aloittaneet mielenosoittajat, vaan „tuntemattomat henkilöt“, ammuttiin mielenosoittajia eikä päinvastoin.

Ammuntaa jatkui samanaikaisesti porvarillisen kaupunginosan eri paikoissa. Provokaattorit eivät torkkuneet. Siitä huolimatta mielenosoittajat eivät astu välttämättömän itsepuolustuksen puitteiden yli. Salaliitosta tai kapinasta ei voi olla puhettakaan. Ei ollut havaittavissa ainoatakaan hallitusvirastojen tai julkisten laitosten valtaamistapausta, ei ainoatakaan sellaisen valtauksen yritystä, vaikka käytettävissään

olevilla suunnattomilla asevoimilla mielenosoittajat olisivat hyvin voineet vallata koko kaupungin eikä ainoastaan yksityisiä virastoja...

Kello 8 illalla. Taurian palatsi. Keskuskomitean, Väliryhmän komitean ja puolueemme muiden järjestöjen kokouksia. Päätettiin: sen jälkeen kun vallankumouksellisten työläisten ja sotilaiden tahto on tuotu ilmi, on esiintyminen lopetettava. Tuon päätöksen hengessä laaditaan julistus: „Mielenosoitus on päättynyt... Meidän tunnussanamme on: järkkymättömyys, kestävyys ja rauhallisuus“ (kts. julistusta, „Listok Pravdy“⁵⁵). Tuo julistus, joka oli lähetetty „Pravdalle“, ei voinut ilmestyä heinäkuun 5 päivänä, sillä upseerikoululaiset ja vastavakoilijat olivat yöllä (5 päivän vastaisena) hävittäneet „Pravdan“.

Kello 10—11 yöllä. Taurian palatsi. Neuvostojen Toimeenpanevan keskuskomitean istunto. Käsitellään valtakysymystä. Sen jälkeen kun kadetit ovat eronneet hallituksesta, käy eserrien ja menshevikkien asema erittäin kriitilliseksi: he „tarvitsevat“ liittoa porvariston kanssa, mutta ei ole liittoutumismahdollisuutta, sillä porvaristo ei halua enää sopimusta heidän kanssaan. Kadettien kanssa muodostettavan liiton ajatus menee myttyyn. Sen vuoksi asettuu suoraan kysymys vallan ottamisesta Neuvostojen haltuun.

Liikkuu tosin vielä tarkistamattomia, mutta levottomuutta aiheuttavia huhuja, että saksalaiset sotajoukot ovat murtaneet meidän rintamamme.

Liikkuu huhuja siitä, että huomenna ilmestyy lehdistössä tiedonanto, joka sisältää inhoittavan parjauksen toveri Leniniä vastaan.

Neuvostojen Toimeenpaneva keskuskomitea kutsuu volynilaiset (sotilaita) Taurian palatsille suojelemaan palatsia — keneltä? Kuulemma bolshevikeilta, jotka olivat tulleet palatsiin muka „vangitakseen“ Toimeenpanevan komitean ja „anastaakseen vallan“. Niin sanotaan bolshevikeista, jotka olivat taistelleet Neuvostojen lujittamiseksi ja kaiken vallan antamiseksi niille maassal..

Kello 2—3 yöllä. Neuvostojen Toimeenpaneva keskuskomitea ei ota valtaa. Se antaa „sosialisti“-ministerien tehtäväksi muodostaa uuden hallituksen ja ottaa siihen vaikka yksityisiä porvareita. Ministerit varustetaan erikoisvaltuuksilla „taistelun käymiseksi anarkiaa vastaan“. Asia on selvä: Toimeenpaneva keskuskomitea, jonka eteen on noussut välttämättömyys tehdä päättäväinen pesäero porvaristosta, mitä se pelkää erikoisesti,— sillä tähän asti se on ammentanut voimansa erilaisista „yhdistelmistä“ porvariston kanssa,— vastaa päättäväisellä pesäerolla työläisistä ja bolshevikeista suunnatakseen porvariston kanssa yhdyttyään aseensa vallankumouksellisia työläisiä ja sotilaita vastaan. Siten alkaa sotaretki vallankumousta vastaan. Eserrät ja menshevikit alkavat tulittaa vallankumousta vastavallankumouksen riemuksi...

Heinäkuun 5 päivä. Sanomalehdissä (nimittäin „Zhivoje Slovo“ lehdessä⁵⁶) julkaistaan tiedonanto, joka sisältää inhoittavan parjauksen toveri Leniniä vastaan. „Pravda“ ei ilmestynyt, sillä se oli hävitetty heinäkuun 5 päivän vastaisena yönä. Pystytetään kadettien kanssa liittoon pyrkivien „sosialististen“ ministerien diktatuuri. Menshevikit ja eserrät, jotka

eivät halunneet ottaa valtaa, tällä kerralla ottavat sen (lyhyeksi ajaksi) voidakseen tehdä selvän bolshevikeista... Kaduille ilmaantuu sotajoukkoja rintamalta. Upseerikoululaiset ja vastavallankumoukselliset rosvojoukkiot riehuvat, tekevät kotitarkastuksia ja ilkitekoja. Vastavallankumous käyttää perusteellisesti hyväkseen Aleksinskin — Pankratovin — Pereverzevin toimeenpanemaa Leninin ja bolshevikkien panettelua. Vastavallankumous kasvaa tunti tunnilta. Diktatuurin keskuksena on sotilasesikunta. Vastavakoilijat, upseerikoululaiset ja kasakat riehuvat. Vangitsemisia ja pieksemisiä. Neuvostojen Toimeenpanevan keskuskomitean avoin sotaretki bolshevistisia työläisiä ja sotilaita vastaan päästää valloilleen vastavallankumouksen voimat...

Vastaukseksi Aleksinskin ja kumpp. harjoittamaan parjaukseen ilmestyy puolueemme Keskuskomitean juliste — „Parjaajat oikeuteen!“⁵⁷. Ilmestyy Keskuskomitean erillinen julistus (joka ei ilmestynyt „Pravdassa“ sen hävittämisen takia) lakon ja mielenosoituksen lopettamisesta. Silmiinpistävää on se, ettei ole minkäänlaisia muiden „sosialististen“ puolueiden julistuksia. Bolshevikit ovat yksin. Heitä vastaan yhdistyvät vaieten kaikki bolshevikeista oikealla olevat ainekset — Suvorinista ja Miljukovista Daniin ja Tshernoviin asti.

Heinäkuun 6 päivä. Sillat on nostettu. Rankaisija Mazurenkon yhdistetty joukko-osasto. Kaduilla on sotajoukkoja, jotka rankaisevat tottelemattomia. Tosi-asiallisesti vallitsee piiritystila. „Epäilyttäviä“ vangitaan ja viedään esikuntaan. Työläisiä, sotilaita ja matruuseja riisutaan aseista. Pietari on annettu soti-

laskoplan valtaan. Vaikka „vallanpitäjät“ haluavat ehdoin tahdoin saada aikaan niinsanotun „ottelun“, eivät työläiset eivätkä sotilaat anna provosoida itseään eivätkä „antaudu otteluun“. Pietari-Paavalin linnoitus avaa porttinsa aseistariisujille. Yhdistetty joukko-osasto miehittää Pietarin komitean huoneiston. Työläiskortteleissa tehdään kotitarkastuksia ja riisutaan aseista. Tseretelin ajatus työläisten ja sotilaiden aseistariisumisesta, joka lausuttiin ensimmäisen keran arasti kesäkuun 11 päivänä, pannaan nyt täytäntöön. „Aseistariisumisministeri“, sanovat työläiset hänestä suuttumuksella...

„Trud“ kirjapaino on hävitetty. Ilmestyi „Listok Pravdy“. „Listokia“ levittäneen työmies Voinovin murha... Porvarillinen sanomalehdistö riehuu esittäen toveri Leniniin kohdistetun inhoittavan parjauksen totena, ja sitä paitsi rynnäköidessään vallankumousta vastaan se ei enää rajoitu bolshevikkeihin, vaan ulottaa rynnäköimisensä Neuvostoihin, menshevikkeihin ja eserriin.

Käy selväksi, että kavaltaessaan bolshevikit eserät ja menshevikit kavalsivat myös itsensä, kavalsivat vallankumouksen, päästäen vastavallankumouksen voimat vapaaksi ja valloilleen. Vastavallankumouksellisen diktatuurin sotaretki vapauksia vastaan selustassa ja rintamalla on täydessä käynnissä. Sen perusteella, että kadettien ja liittolaisten lehdistö, joka vielä eilen moitti vallankumouksellista Venäjää, on yht'äkkiä tuntenut itsensä tyydytetyksi, voidaan tehdä sellainen johtopäätös, että tukahduttamis-„työ“ ei ole tapahtunut ilman kotimaisten ja liittolaisten rahasäkkien osallistumista sotaretkeen.

2. LOPPULAUSUNTO

heinäkuun 27 pnä

Toverit! Kuten keskustelusta näkyy, ei kukaan tovereista arvostellut Keskuskomitean poliittista linjaa eikä vastustanut puolueen Keskuskomitean tunnuksia. Keskuskomitea oli esittänyt kolme perustunnusta: kaikki valta Neuvostoille, tuotannon valvonta ja tilanherrain maiden pakkoluovutus. Nuo tunnukset ovat saaneet osakseen työläisjoukkojen ja sotilaiden kannatuksen. Nuo tunnukset ovat osoittautuneet oikeiksi, ja taistelleessamme niiden pohjalla me olemme säilyttäneet joukot mukanamme. Pidän sitä peruseikkana, joka puhuu Keskuskomitean hyväksi. Kun Keskuskomitea antaa kaikkein vaikeimpina hetkinä oikeita tunnuksia, niin se on siis pääasiassa oikeassa.

Arvostelu ei koskenut perusasiaa, vaan toisarvoista asiaa. Siinä puhuttiin vain siitä, että Keskuskomitea ei ollut ottanut yhteyksiä maan muiden osien kanssa, vaan sen toiminta oli ilmennyt etupäässä Pietarissa. Moite, joka koskee irtautuneisuutta maan muista osista, ei ole aiheeton. Mutta ei ollut mitään mahdollisuutta ulottaa toimintaa koko maahan. Moite, että Keskuskomitea oli tosiasiallisesti muuttunut Pietarin komiteaksi, on osittain paikallaan. Se on niin. Mutta täällä, Pietarissa, taotaan Venäjän politiikkaa. Täällä ovat vallankumouksen johtavat voimat. Maan muut osat reagoivat siihen, mitä tehdään Pietarissa. Se on selitettävissä vihdoin sillä, että täällä on Väliaikainen hallitus, joka keskittää käsiinsä kaiken vallan, täällä on Toimeenpaneva keskuskomitea koko järjestyneen vallankumouksellisen demokra-

tian äänenä. Toisaalta, tapahtumat rientävät eteenpäin, on käynnissä avoin taistelu eikä ole mitään varmuutta siitä, etteikö nykyinen valta suistu jo heti huomenna. Tällaisten olosuhteiden vallitessa olisi ollut järjetöntä odottaa, milloin maan muissa osissa olevat ystävämme lausuvat mielipiteensä. On tunnettua, että Toimeenpaneva keskuskomitea ratkaisee vallankumouksen kysymyksiä odottamatta maan muita osia. Heillä on käsissään koko hallituskoneisto. Entä meillä? Meillä on Keskuskomitean koneisto. Mutta Keskuskomitean koneisto on tietenkin heikko. Ja sellaisen vaatimuksen esittäminen Keskuskomitealle, että se ei ottaisi mitään askeleita kysymättä ensin maan muiden osien mielipidettä, merkitsee sen vaatimista, että Keskuskomitea ei kulkisi tapahtumain edellä, vaan niiden jälessä. Mutta se ei olisi Keskuskomitea. Vain sellaisella menettelytavalla, jota me noudatimme, Keskuskomitea saattoi pysyä tilanteen tasalla.

Esitettiin yksityisluontoisia moitteita. Toverit puhuivat heinäkuun 3—5 päivän kapinan epäonnistumisesta. Niin, toverit, silloin epäonnistuttiin, mutta se ei ollut kapina, vaan mielenosoitus. Tuo epäonnistuminen johtui vallankumouksen rintaman murtumisesta, jonka oli aiheuttanut vallankumoukselle selkensä kääntäneiden eserrien ja menshevikkien pikkuporvarillisten puolueiden petturimainen menettely.

Toveri Bezrabortnyi⁵⁸ puhui siitä, että Keskuskomitea ei pyrkinyt levittämään Pietariin ja maan muihin osiin suurissa määrin lentolehtisiä, joissa olisi selitetty heinäkuun 3—5 päivän tapahtumia. Mutta meidän kirjapainomme oli hävitetty, eikä ollut mitään

mahdollisuutta painattaa jotain muissa kirjapainoissa, sillä se olisi uhannut kirjapainoja hävityksellä.

Asianlaita ei kuitenkaan ollut tällä alalla niin huonosti: kun joissain kortteleissa meitä vangittiin, niin toisissa meidät otettiin vastaan tervehtien ja tavattomalla innostuksella. Nytkin on Pietarin työläisten mieliala erinomainen ja bolshevikkien arvovalta suuri.

Haluaisin asettaa joitain kysymyksiä.

Ensinnäkin, miten meidän on reagoitava johtajiemme kohdistuvaan parjaukseen. Viimeaikaisten tapahtumain johdosta on laadittava manifesti koko kansalle ja selitettävä siinä kaikki tosiasiat, ja sitä varten on valittava valiokunta. Ja ehdotan, että tuo sama valiokunta, jos te sen valitsette, julkaisee julistuksen Saksan, Englannin, Ranskan j.n.e. vallankumouksellisille työläisille ja sotilaille tiedoittamalla heinäkuun 3—5 päivän tapahtumista, ja siinä meidän on leimattava häpeällä parjaajat. Me olemme proletariaatin etummaisoin osa, me kannamme edesvastuun vallankumouksesta, meidän on sanottava koko totuus tapahtumista ja paljastettava inhoittavat parjaajat.

Toiseksi, Leninin ja Zinovjevin kieltäytymisestä menemästä „oikeuteen“. Tällä hetkellä on yhä vieläkin epäselvää, kenen käsissä on valta. Ei ole takeita siitä, että he eivät joudu raa'an väkivallan kohteeksi, jos he sinne menevät. Asia on toisin, jos oikeus järjestetään demokraattisesti ja annetaan takeet siitä, ettei väkivaltaa sallita. Tämän johdosta tekemäämme kysymykseen meille vastattiin Toimeenpanevassa keskuskomiteassa: „Me emme tiedä, mitä voi tapahtua“. Siis niin kauan, kun tilanne on vielä epäselvä, kun

on vielä käynnissä epämääräinen taistelu virallisen vallan ja tosiasiallisen vallan välillä, toverittemme ei ole lainkaan järkevää mennä „oikeuteen“. Jos taas johdossa tulee olemaan sellainen valta, joka voi taata toverimme väkivaltaisuuksilta, niin he menevät sinne.

3. SELOSTUS POLIITTISESTA TILANTEESTA

heinäkuun 30 pnä

Toverit!

Kysymys Venäjän poliittisesta tilanteesta on kysymys meidän vallankumouksemme kohtaloista, sen voitoista ja tappioista imperialistisen sodan oloissa.

Jo helmikuussa kävi selväksi, että meidän vallankumouksemme perusvoimia ovat proletariaatti ja talonpoikaisto, joka sodan vuoksi on puettu sotilastakkiin.

Kävi niin, että taistelussa tsarismia vastaan joutui näiden voimien kanssa samaan leiriin, ikäänkuin liittoutuneena niiden kanssa, vielä muita voimia — liberaalinen porvaristo ja liittolaispääoma.

Proletariaatti on ollut ja pysyy tsarismin verivihollisena.

Talonpoikaisto uskoi proletariaattiin, ja nähdessään, että se ei saa maata ilman tsarismin kukistamista, se lähti proletariaatin mukaan.

Liberaalinen porvaristo pettyi tsarismin suhteen ja loittoni siitä, sillä tsarismi ei vain ollut valloittamatta sille uusia markkinoita, vaan ei kyennyt pitämään hallussaan edes entisiääkään, — se luovutti Saksalle 15 läänää.

Liittolaispääoma, Nikolai II:n ystävä ja suosija, oli samoin „pakoitettu“ hylkäämään tsarismin, sillä tsa-

rismi ei ainoastaan ollut turvaamatta sen haluamaa „rintaman yhtenäisyyttä“, vaan vieläpä aivan ilmeisesti valmisteli erikoisrauhaa Saksan kanssa.

Näin ollen tsarismi joutui eristetyksi.

Täten oikeastaan onkin selitettävissä se „hämmästyttävä“ tosiasia, että tsarismi „kuoli niin hiljaa ja äännähtämättä“.

Mutta noilla voimilla oli aivan kokonaan erilaiset tarkoitusperät.

Liberaalinen porvaristo sekä Englannin ja Ranskan kapitalistit halusivat panna toimeen Venäjällä **pienen** vallankumouksen, sen tapaisen kuin nuorturkkilainen, siinä tarkoituksessa, että saatuaan nostatetuksi kansanjoukkojen innostuksen voisivat käyttää sitä hyväkseen **suurta** sotaa varten, ja tällöin kapitalistien ja tilanherrojen valta jäisi perustoiltaan horjuttamattomaksi.

Pieni vallankumous suurta sotaa varten!

Työläiset ja talonpojat sitävästoin pyrkivät rikkomaan perusteellisesti vanhan yhteiskuntajärjestelmän, pyrkivät siihen, mitä meillä nimitetään suureksi vallankumoukseksi siinä tarkoituksessa, että syöstyään tilanherrat vallasta ja nujerrettuaan imperialistisen porvariston voisivat lopettaa sodan ja turvata rauhan.

Suuri vallankumous ja rauha!

Tästä perinpohjaisesta ristiriidasta tulikin meidän vallankumouksemme kehityksen perusta, kaikkien ja kaikenlaisten „valtapulien“ perusta.

Huhtikuun 20—21 päivän „pula“ oli tuon ristiriidan ensimmäinen avoin ilmaus. Kun näiden „pulien“ historiassa on menestys toistaiseksi ollut joka kerta

imperialistisen porvariston puolella, niin se ei johdu ainoastaan kadettipuolueen johtaman vastavallankumouksen rintaman järjestyneisyydestä, vaan ennen kaikkea siitä, että imperialismiin puoleen horjahtelevat eserrien ja menshevikkien sovittelijapuolueet, jotka vielä toistaiseksi vievät mukanaan laajoja joukkoja, ovat joka kerta rikkoneet vallankumouksen rintaman, siirtyneet porvariston leiriin ja saaneet siten aikaan ylivoiman vastavallankumouksen rintaman hyväksi.

Niin oli huhtikuussa.

Niin oli heinäkuussa.

Menshevikkien ja eserrien esittämä „periaate“ kokoomuksesta imperialistisen porvariston kanssa osoittautui todellisuudessa siksi mitä turmiollisimmaksi keinoksi, jonka ansiosta kapitalistien ja tilanherrojen kadettipuolue, eristettyään bolshevikit, lujitti askel askeleelta asemiaan juuri noiden menshevikkien ja eserrien käsin...

Maalis-, huhti- ja toukokuussa vallinnutta hiljaisuutta rintamalla käytettiin vallankumouksen kehittämiseen edelleen. Maassa vallitsevan yleisen rappio-tilan kannustamana ja sellaisten vapauksien olemassaolon innoittamana, joita ei ole ainoallakaan sotivalla maalla, vallankumous syveni yhä enemmän asettaen päiväjärjestykseen yhteiskunnallisia kysymyksiä. Se tunkeutuu taloudellisen elämän piiriin asettaen kysymyksiä työväenvalvonnasta teollisuudessa, maiden kansallistamisesta ja maatalouskaluston hankkimisesta varattomalle talonpoikaisväelle, oikean tavaranvaihdon järjestämisestä kaupungin ja maaseudun välillä, pankkien kansallistamisesta sekä lopuksi siitä, että

proletariaatti ja talonpoikaiston köyhimmät kerrokset ottavat vallan haltuunsa. Vallankumous oli mennyt niin pitkälle, että sosialistiset uudistukset kävivät välttämättömiksi.

Eräät toverit sanovat, että koska kapitalismi on meillä kehittynyt heikosti, niin on utopistista asettaa kysymys sosialistisesta vallankumouksesta. He olisivat oikeassa, ellei olisi sotaa, ellei olisi rappiotilaa, ellei kansantalouden kapitalistisen organisation perusteita olisi horjutettu. Kysymys puuttumisesta taloudelliseen elämään asetetaan kaikissa valtioissa välttämättömänä kysymyksenä sodan oloissa. Elämä on asettanut tuon kysymyksen myöskin Saksassa, ja siellä siitä selviydytään ilman joukkojen suoranaista ja aktiivista osanottoa. Toisin on asia meillä Venäjällä. Meillä on rappiotila saanut uhkaavimmat mittasuhteet. Toisaalta, missään ei ole sodan oloissa olemassa sellaisia vapauksia kuin meillä. Edelleen, on otettava huomioon työläisten tavattoman suuri järjestyneisyys: meillä on esimerkiksi Pietarissa metallityöläisistä 66% järjestyneitä. Lopuksi, proletariaatilla ei ole ollut eikä ole missään niin laajoja järjestöjä kuin ovat työväen ja sotilaiden edustajain Neuvostot. On ymmärrettävää, että maksimaalista vapautta ja järjestyneisyyttä nauttivat työläiset olisivat tehneet poliittisen itsemurhan, jos olisivat kieltäytyneet aktiivisesta puuttumisesta maan taloudelliseen elämään sosialististen uudistusten suuntaan. Olisi kelvotonta pedanttisuutta vaatia, että Venäjä „odottelisi“ sosialististen uudistusten toimeenpanemisessa, kunnes Eurooppa „aloittaa“. „Aloittaa“ se maa, jolla on enemmän mahdollisuuksia...

Koska vallankumous astui niin kauas eteenpäin, ei se voinut olla herättämättä vastavallankumouksellisten valppautta, sen täytyi kiihoittaa vastavallankumousta. Se oli vastavallankumouksen mobilisoinnin ensimmäinen tekijä.

Toinen tekijä oli seikkailu, joka alettiin hyökkäyspolitiikalla rintamalla, sekä kokonainen joukko rintamamurtumia, jotka riistivät Väliaikaiselta hallitukselta kaiken arvovallan ja antoivat pontta vastavallankumoukselle, joka aloitti rynnäkön hallitusta vastaan. Liikkuu huhuja, että meillä on alkanut laajakantoisten provokatioiden vaihe. Rintamalta saapuneet edustajat ovat sitä mieltä, että niin hyökkäys kuin perääntyminenkin, sanalla sanoen kaikki, mitä rintamalla on tapahtunut, oli valmisteltu vallankumouksen häpeään saattamisen ja Neuvostojen kaatamisen tarkoituksessa. En tiedä, onko noissa huhuissa perää vai ei, mutta merkillepantavaa on, että heinäkuun 2 päivänä kadetit erosivat hallituksesta, heinäkuun 3 päivänä alkoivat heinäkuun tapahtumat ja heinäkuun 4 päivänä saatiin tieto rintaman murtumisesta. Hämmästyttävä yhteensattuma! Ei voida sanoa, että kadetit erosivat Ukrainaa koskevan päätöksen takia, sillä kadetit eivät vastustaneet Ukrainan kysymyksen ratkaisemista. On olemassa toinenkin seikka, joka puhuu siitä, että todellakin on alkanut provokatioiden vaihe: puhun laukaustenvaihdosta Ukrainassa⁵⁰. Näiden tosiasiain perusteella pitäisi tovereille olla selvää, että rintaman murtuminen oli vastavallankumouksen suunnitelmassa eräänä niistä tekijöistä, joiden piti saattaa häpeään vallankumouksen aate laajojen pikkuporvarillisten joukkojen silmissä.

On vielä kolmas tekijä, joka lisäsi vastavallankumouksen voimia Venäjällä: se on liittolaispääoma. Kun liittolaispääoma hylkäsi Nikolain hallituksen nähdessään, että tsarismi tekee erikoisrauhan, niin mikään ei estä sitä katkaisemasta välejäan nykyisen hallituksen kanssa, jos tämä osoittautuu kykenemättömäksi säilyttämään „yhtenäistä“ rintamaa. Miljukov sanoi eräässä istunnossa, että Venäjän arvo arvioidaan kansainvälisillä markkinoilla väenantajana, ja se saa siitä rahaa, mutta jos käy ilmi, että uusi valta Väliaikaisen hallituksen muodossa on kykenemätön pitämään yllä yhtenäistä hyökkäysrintamaa Saksaa vastaan, niin sellaista hallitusta ei kannata rahoittaa-kaan. Ja ilman rahaa, ilman luottoa hallituksen olisi täytynyt romahtaa. Siinä on sen salaisuus, että kadetit voimistuivat suuresti pulakaudella. Sitä vastoin Kerenski ja kaikki ministerit osoittautuivat nukeiksi kadettien käsissä. Kadettien voima on siinä, että heitä on tukenut liittolaispääoma.

Venäjän edessä oli kaksi tietä:

joko tehdään loppu sodasta, katkaistaan kaikki finanssiyhteydet imperialismiin kanssa, viedään val-lankumousta pitemmälle, horjutetaan porvarillisen maailman perustuksia ja aloitetaan työväen vallan-kumouksen aikakausi;

tahi toinen tie, sodan jatkaminen, hyökkäyksen jatkaminen rintamalla, alistuminen liittolaispääoman ja kadettien kaikkiin käskyihin, ja silloin meillä on täydellinen riippuvaisuus liittolaispääomasta (Taurian palatsissa liikkui itsepintaisia huhuja, että Amerikka antaa 8 miljardia ruplaa, antaa varoja talouden „kuntoonpalauttamiseen“) ja vastavallankumouksen voitto.

Kolmatta tietä ei ole.

Eserrien ja menshevikkien yritys esittää heinäkuun 3—4 päivän tapahtumat aseelliseksi kapinaksi on suorastaan naurettava. Heinäkuun 3 päivänä me ehdotimme vallankumouksellisen rintaman yhtenäisyyttä vastavallankumousta vastaan. Tunnuksemme: „Kaikki valta Neuvostoille!“ merkitseekin yhtenäisen vallankumousrintaman muodostamista. Mutta menshevikit ja eserrät, jotka pelkäsivät irtaantua porvaristosta, käänsivät meille selkänsä, mikä rikkoi vallankumouksellisen rintaman vastavallankumouksellisten eduksi. Jos puhutaan vastavallankumouksen voittoon syyllisistä, niin syyllisiä ovat eserrät ja menshevikit. Meidän onnettomuutemme on siinä, että Venäjä on pikkuporvarillinen maa, joka vielä toistaiseksi kulkee eserrien ja menshevikkien mukana, jotka menevät sopimukseen kadettien kanssa. Ja siihen hetkeen asti, kunnes joukot vapautuvat porvariston kanssa sovittelamisen ajatuksesta, tulee vallankumous ontumaan ja kompastelemaan.

Nyt näemme edessämme imperialistisen porvariston ja vastavallankumouksellisen kenraaliston diktatuurin. Hallitus, joka ulkonaisesti taistelee tuota diktatuuria vastaan, todellisuudessa täyttää sen tahtoa, ollen vain verhona, joka suojaa sitä kansan raivolta. Voimattomiksi tehdyt ja häpeään saatetut Neuvostot loppumattomien myönnytystensä poliitikkalla vain täydentävät kuvaa, ja niitä ei hajoiteta vain siksi, että niitä „tarvitaan“ „välttämättömänä“ ja hyvin „sopivana“ verhona.

Näin ollen tilanne on muuttunut perin pohjin.

Myöskin meidän taktiikkamme täytyy muuttua.

Aikaisemmin me kannatimme vallan rauhallista siirtämistä Neuvostoille, ja tällöin oletettiin riittäväksi, että kun Neuvostojen Toimeenpanevassa keskuskomiteassa tehdään päätös vallan ottamisesta, niin porvaristo antaa rauhallisesti tietä. Ja todellakin, maaliskuis-, huhtikuun- ja toukokuun pidettiin jokaista Neuvostojen päätöstä lakina, sillä sitä voitiin joka kerta tukea voimalla. Kun Neuvostot riisuttiin aseista ja painettiin (tosiasiallisesti) tavallisten „ammattilisten“ järjestöjen tasolle, niin tilanne muuttui. Nyt ei Neuvostojen päätöksistä välitetä. Nyt on vallan valtaamiseksi ensin kukistettava nykyinen diktatuuri.

• Imperialistisen porvariston diktatuurin kukistaminen — sen on nyt oltava puolueen lähimpänä tunnukseksi.

Vallankumouksen rauhallinen kausi on päättynyt. On alkanut ottelujen ja purkausten kausi.

Nykyisen diktatuurin kukistamista koskevan tunnuksen toteuttaminen on mahdollista vain sillä ehdolla, että alkaa uusi mahtava poliittinen nousu koko Venäjän mitassa. Sellaisen nousun kiertämättömyyden sanelee maan koko kehityskulku, sen sanelee se seikka, ettei vallankumouksen ainoatakaan peruskysymystä ole ratkaistu, sillä kysymykset maasta, työväenvalvonnasta, rauhasta ja vallasta ovat ratkaisematta.

Vainotoimenpiteet vain kärjistävät tilannetta ratkaisematta ainoatakaan vallankumouksen kysymystä.

Uuden liikkeen perusvoimina tulevat olemaan kaupunkien proletariaatti ja talonpoikain köyhimmät kerrokset. Ne ottavatkin vallan käsiinsä voiton yhteydessä.

Ajankohdan luonteenomaisena piirteenä on se, että vastavallankumouksellisia toimenpiteitä pannaan täytäntöön „sosialistien“ käsin. Vain hankittuaan sellaisen verhon vastavallankumous voi pysyä pystyssä vielä kuukauden tai pari. Mutta koska vallankumouksen voimat kehittyvät, niin tulee olemaan purkauksia, ja koittaa hetki, jolloin työläiset nostattavat liikkeelle ja liittävät ympärilleen talonpoikaiston köyhät kerrokset, nostavat työväenvallankumouksen lipun ja aloittavat sosialistisen vallankumouksen aikakauden Euroopassa.

4. VASTAUKSET POLIITTISEN TILANNESELOSTUKSEN JOHDOSTA TEHTYIHIN KYSYMYKSIIN

heinäkuun 31 pnä

Ensimmäiseen kohtaan: „Minkälaisia taistelujärjestön muotoja selostaja ehdottaa työväen edustajain Neuvostojen tilalle“, minä vastaan, että tuollainen kysymyksen asettelu on väärä. Minä en puhunut Neuvostoja vastaan työväenluokan järjestömuotona, mutta tunnusta ei määrää vallankumouksellisen laitoksen järjestömuoto, vaan se sisältö, joka muodostaa tuon laitoksen lihan ja veren. Jos kadetit kuuluisivat Neuvostojen kokoonpanoon, niin me emme olisi milloinkaan esittäneet tunnusta vallan siirtämisestä niille.

Nyt me nostamme tunnuksen vallan siirtämisestä proletariaatin ja köyhimmän talonpoikaiston käsiin. Kysymys ei siis ole muodosta, vaan siitä, mille luokalle valta siirretään, kysymys on Neuvostojen kokoonpanosta.

Neuvostot ovat työväenluokan valtataistelun mitä tarkoituksenmukaisin järjestömuoto, mutta Neuvostot

eivät ole vallankumouksellisen järjestön ainoa tyyppi. Se on aito venäläinen muoto. Ulkomailla me olemme nähneet tuossa tehtävässä kunnallishallituksia Ranskan suuren vallankumouksen aikana ja kansalliskaartin Keskuskomitean Kommuunin aikana. Ja meilläkin on ollut ajatuksia vallankumoukskomiteasta. Ehkä työläisjaosto tulee olemaan kaikkein sopivin muoto valtataistelun käymiseksi.

Mutta on tehtävä itselleen täysin selväksi se, että järjestömuotoa koskeva kysymys ei ole ratkaiseva kysymys.

Ratkaiseva on itse asiassa se kysymys, onko työväenluokka kypsynyt diktatuuria varten, ja kaikki muu järjestyy, kaiken muun saa aikaan vallankumouksen luomisvoima.

Toiseen ja kolmanteen kohtaan — minkälaiseksi käytännössä muodostuu suhteemme nykyisiin Neuvostoihin — on vastaus aivan selvä. Mikäli on kysymys kaiken vallan siirtämisestä Neuvostojen Toimeenpanevalle keskuskomitealle, niin tuo tunnus on vanhentunut. Ja yksinomaan siitä on kysymys. Kysymys Neuvostojen kukistamisesta on keksitty. Täällä sitä ei ole asettanut kukaan. Kun me ehdotamme poistettavaksi tunnuksen: „Kaikki valta Neuvostoille!“, niin siitä ei vielä juonnu: „Alas Neuvostot!“. Ja mekin, jotka poistamme tuon tunnuksen, olemme samaan aikaan eroamatta edes Neuvostojen Toimeenpanevasta keskuskomiteastakaan huolimatta sen kerrassaan surkuteltavasta merkityksestä viime aikoina.

Paikallisilla Neuvostoilla saattaa vielä olla merkitystä, sillä niiden on puolustauduttava Väliaikaisen

hallituksen havitteluilta, ja tässä taistelussa me autamme niitä.

Siis, toistan: vallan siirtämistä Neuvostojen käsiin koskevan tunnuksen peruuttaminen ei merkitse „Alas Neuvostot!“. „Meidän suhteemme niihin Neuvostoihin, joissa me olemme enemmistönä“, on mitä myötätuntoisin. Eläkööt ja lujittukoot sellaiset Neuvostot. Mutta voima ei ole enää Neuvostoissa. Aikoinaan Väliaikainen hallitus saattoi julkaista asetuksen ja Neuvostojen Toimeenpaneva komitea vasta-asetuksen, ja tällöin vain viimeainittu sai lain voiman. Muistakaahan päiväkäskyn № 1⁶⁰ tapausta. Mutta nyt Väliaikainen hallitus ei piittaa Toimeenpanevasta keskuskomiteasta. Neuvostojen Toimeenpanevan keskuskomitean osallistumista heinäkuun 3—5 päivän tapahtumia tutkineeseen valiokuntaan Neuvostojen Toimeenpaneva keskuskomitea ei peruuttanut, vaan se oli osallistumatta Kerenskin käskystä. Kysymys ei ole nyt enemmistön valloittamisesta Neuvostoissa, mikä sinänsä on hyvin tärkeätä, vaan vastavallankumouksellisen diktatuurin kukistamisesta.

Neljänteen kohtaan—„köyhin talonpoikaisto“ käsitteen konkreettisemmasta määrittelystä ja sen järjestämismuotojen osoittamisesta — minä vastaan, että sanonta „köyhin talonpoikaisto“ ei ole uusi. Sen toi marxilaiseen kirjallisuuteen toveri Lenin vuonna 1905, ja siitä lähtien sitä on käytetty miltei jokaisessa „Pravdan“ numerossa ja se esiintyy myös Huhtikuun konferenssin päätöslauselmissa.

Talonpoikaiston köyhimmät kerrokset ovat niitä, jotka eroavat mielipiteiltään talonpoikain huippukeroksista. Talonpoikain edustajain Neuvosto, joka

„edustaa“ muka 80 miljoonaa talonpoikaa (laskien mukaan naisetkin), on talonpoikain huippukerrostojen järjestö. Talonpoikain pohjakerrokset käyvät kiihvasta taistelua tuon Neuvoston politiikkaa vastaan. Samaan aikaan kun sosialisti-vallankumouksellisten puolueen päämies Tshernov sekä Avksentjev ja muut ehdottavat talonpojille, etteivät nämä ottaisi maita heti, vaan odottaisivat maakysymyksen yleistä ratkaisua Perustavassa kokouksessa, talonpojat vastaavat siihen ottamalla haltuunsa maat, kyntävät ne, ottavat itselleen maatalouskaluston j.n.e. Sellaisia tietoja me olemme saaneet Penzan, Voronezhin, Vitebskin, Kasanin ja monesta muusta läänistä. Yksistään tämä osoittaa selvästi maaseudun jakautumisen pohja- ja huippukerrokseen, osoittaa, että talonpoikaistoa ei enää ole olemassa yhtenä kokonaisuutena. Huippukerrokset kulkevat etupäässä sosialisti-vallankumouksellisten mukana, pohjakerrokset eivät voi elää ilman maata ja ovat oppositiossa Väliaikaiseen hallitukseen. Nämä ovat sellaisia, joilla on vähän maata, yksi hevonen tai ei yhtään hevosta j.n.e. Heitä lähellä ovat myöskin ne puoliproletaariset kerrokset, jotka on jätetty miltei maattomiksi.

Vallankumouskaudella olisi typerää olla pyrkimättä vissiin sopimukseen talonpoikaiston noiden kerrostojen kanssa. Mutta samaan aikaan on järjestettävä erikseen talonpoikaiston batrakkikerrokset ja liitettävä ne proletaarien ympärille.

On vaikea sanoa ennakolta, minkälainen on oleva noiden kerrostojen järjestömuoto. Nykyään talonpoikain pohjakerrokset järjestäytyvät joko oma-aloitteisesti perustettuihin Neuvostoihin tai pyrkivät valtaamaan

haltuunsa jo olevat Neuvostot. Niinpä Pietarissa muodostui puolisentoista kuukautta sitten Neuvosto köyhimmistä talonpojista (80 sotilasjoukko-osaston ja tehtaiden edustajista), joka käy kiihvasta taistelua talonpoikain edustajain Neuvoston politiikkaa vastaan.

Yleensä Neuvostot ovat kaikkein tarkoituksenmukaisin joukkojen järjestömuoto, mutta meidän ei pidä puhua laitosten kielellä, vaan on osoitettava luokkasisältö, pyrittävä siihen, että myöskin joukot erottaisivat muodon sisällöstä.

Yleensä puhuen järjestömuotoja koskeva kysymys ei ole peruskysymys. Kun alkaa vallankumouksellinen nousu, niin syntyvät järjestömuodotkin. Älköön muotoja koskeva kysymys peittäkö peruskysymystä: minkä luokan käsiin vallan on siirryttävä.

Liitto puolustuskantaa ajavien kanssa on meille vastaisuudessa mahdoton. Puolustuskantaiset puolueet ovat sitoneet kohtalonsa yhteen porvariston kanssa, ja sosialisti-vallankumouksellisista bolshevikkeihin asti muodostettavan liiton ajatus on kärsinyt vararikon. Taistelu Neuvostojen huippukerroksia vastaan liitossa talonpoikaiston köyhimpien kerrosten kanssa ja vastavallankumouksen kukistaminen — se on nyt edessäoleva kysymys.

5. LOPPULAUSUNTO

heinäkuun 31 pnä

Toverit!

Ennen kaikkea minun on tehtävä muutamia tosiasioihin perustuvia oikaisuja.

Yrittäessään kumota minun väitettäni, että Venäjän proletariaatti on kaikkein järjestynein, toveri

Jaroslavski viittaa Itävallan proletariaattiin. Mutta, toverit, minä puhuin „punaisesta“, vallankumouksellisesta järjestyneisyydestä, ja sellaista järjestyneisyyttä ei ole missään maassa niin laajassa mitassa kuin Venäjän proletariaatilla.

Angarski on kerrassaan väärässä sanoessaan, että minä muka ajan kaikkien voimien yhteenliittämisen ajatusta. Mutta me emme voi olla näkemättä, että erilaisten syiden perusteella ei ainoastaan talonpoikaisto ja proletariaatti, vaan myöskin Venäjän porvaristo ja ulkomainen pääoma käänsivät selkensä tsarisille. Se on tosiasia. Huono juttu, jos marxilaiset pelkäävät tosiasioita. Mutta sitten kaksi ensinmainitua voimaa lähti kulkemaan vallankumouksen edelleen kehittämisen tietä ja toiset kaksi vastavallankumouksen tietä.

Siirryn asian oleelliseen puoleen. Kaikkein kärkevimmin asetti kysymyksen Buharin, mutta hänkään ei vinyt sitä loppuun saakka. Buharin väittää, että imperialisti-porvari on solminut liiton talonpojan kanssa. Mutta minkälaisen talonpojan kanssa? Meillä on erilaisia talonpoikia. Oikeistolaisten talonpoikien kanssa on liitto solmittu, mutta meillä on pohjakeroksiin kuuluvia talonpoikia, vasemmistolaisia, jotka edustavat talonpoikaiston köyhimpiä kerroksia. Juuri heidänpä kanssaan ei tuota liittoa ole voinut olla. He eivät ole solmineet liittoa suurporvariston kanssa, vaan kulkevat sen perässä valveutumattomuutensa takia, heitä yksinkertaisesti petetään, viedään mukaan.

Ketä vastaan sitten tuo liitto on solmittu?

Sitä ei Buharin sanonut. Se on liittolaispääoman ja venäläisen pääoman, armeijan päällystön ja Tsher-

novin tyyppisten sosialisti-vallankumouksellisten edustamien talonpoikaiston huippukerrostien liitto. Tuo liitto on muodostunut talonpoikaiston pohjakerroksia ja työläisiä vastaan.

Minkälainen on Buharinin näköala? Hänen analyysinsä on perinpohjin väärä. Hänen mielestään ensimmäisessä vaiheessa me kuljemme talonpoikaistaloukselliseen vallankumoukseen. Mutta sehän ei voi olla kohtaanmatta, sattumatta yhteen työväen vallankumouksen kanssa. Ei voi olla niin, että työväenluokka, joka muodostaa vallankumouksen etujoukon, ei taistelisi samalla omien vaatimustensa puolesta. Sen vuoksi pidän Buharinin kaaviota harkitsemattomana.

Toinen vaihe Buharinin mukaan on proletaarinen vallankumous Länsi-Euroopan tukemana, ilman talonpoikia, jotka ovat saaneet maan ja ovat tyydytetyjä. Mutta ketä vastaan tuo vallankumous on suunnattu? Leikkikaaviossaan Buharin ei anna siihen vastausta. Muita käsityskantoja tapahtumain erittelemiseksi ei ole esitetty.

Poliittisesta tilanteesta. Nyt ei kukaan puhu enää kaksoisvallasta. Kun Neuvostot olivat aikaisemmin realinen voima, niin nykyään ne ovat vain joukkojen yhdistämiselimiä, joilla ei ole minkäänlaista valtaa. Nimenomaan sen vuoksi on mahdotonta „yksinkertaisesti“ siirtää niille valtaa. Toveri Lenin menee kirjassaan⁶¹ pitemmälle sanoen suoraan, että kaksoisvaltaa ei ole, sillä kaikki valta on siirtynyt pääoman käsiin, ja tunnuksen: „Kaikki valta Neuvostoille!“ esittäminen nykyään olisi don-qui-jotelaisuutta.

Kun aikaisemmin millään laeilla ei ollut voimaa ilman Neuvostojen Toimeenpanevan komitean vahvis-

tusta; niin nykyään ei edes puhutakaan kaksoisvallasta. Vaikka valtaisitte haltuunne kaikki Neuvostot, niin ei teillä kuitenkaan olisi valtaa!

Me teimme pilkkaa kadeteista piiriduumien vaalien yhteydessä, sillä he muodostivat kaikkein vaivaisimman ryhmän, joka sai 20% äänistä. Nyt he tekevät pilkkaa meistä. Mistä on kysymys? Siitä, että Neuvostojen Toimeenpanevan keskuskomitean myönnytellessä valta on siirtynyt porvariston käsiin.

Toverit hätäilevät vallan järjestämistä koskevan kysymyksen kanssa. Mutta eihän teillä ole vielä valtaakaan!

Päätehtävänä on propagoida nykyisen vallan kukistamisen välttämättömyyttä. Me emme ole vielä riittävästi valmistautuneita siihen. Mutta on valmistauduttava.

On välttämätöntä, että työläiset, talonpojat ja sotilaat ymmärtävät, että ilman nykyisen vallan kukistamista he eivät saa vapautta eivätkä maata!

Siis kysymys ei ole vallan järjestämisestä, vaan sen kukistamisesta, ja kun me otamme vallan käsiimme, niin me pystymme sen järjestämään.

Nyt muutama sana vastaukseksi Angarskille ja Noginille sen johdosta, että he vastustavat sosialistisia uudistuksia Venäjällä. Me sanoimme jo Huhtikuun konferenssissa, että on tullut aika ottaa askeleita sosialismia kohti (lukee Huhtikuun konferenssin „Nykyhetken tilanteesta“ hyväksymän päätöslauselman lopun):

„Venäjän proletariaatti, joka toimii eräässä Euroopan takapajuisimmassa maassa, pientalonpoikaiston väestöjoukkojen keskuudessa, ei voi asettaa tehtäväkseen sosialististen uudistusten

viipymätöntä toteuttamista. Mutta olisi mitä suurin virhe ja käytännössä jopa täydellistä siirtymistä porvariston puolelle tehdä tästä sellainen johtopäätös, että työväenluokan on kannatettava porvaristoa tai rajoitettava toimintansa sellaisiin puitteisiin, jotka pikkuporvaristo voi hyväksyä, tai kieltäydyttävä proletariaatin johtotehtävästä sen selittämisessä kansalle, että monet käytännöllisesti kypsyneet askeleet sosialismia kohti eivät siedä lykkäystä“.

Toverit ovat jääneet ajastaan jälkeen kolme kuukautta. Mitä sitten on tapahtunut näiden kolmen kuukauden aikana? Pikkuporvaristo on jakautunut kerroksiin, pohjakerrokset loittonevat huippukerroksesta, proletariaatti järjestäytyy, rappiotila kasvaa asettaen entistä tiukemmin päiväjärjestykseen kysymyksen työväenvalvonnan toteuttamisesta (esimerkiksi Pietarissa, Donetsin alueella y.m.). Kaikki se tapahtuu niiden väittämien hyväksi, jotka hyväksyttiin jo huhtikuussa. Mutta toverit kiskovat meitä taaksepäin.

Neuvostoista. Sillä teolla, että me poistamme entisen tunnuksen Neuvostojen vallasta, me emme esiinny Neuvostoja vastaan. Päinvastoin, Neuvostoissa voidaan ja pitää toimia, vieläpä Neuvostojen Toimeenpaneovassa keskuskomiteassakin — vastavallankumouksen verhoamiselimessä. Vaikka Neuvostot ovatkin nykyään vain joukkojen yhdistämiselimiä, niin me olemme kuitenkin aina joukkojen mukana emmekä poistu Neuvostoista niin kauan kun meitä ei niistä ajeta pois. Jäämmehän me tehdaskomiteoihinkin ja kunnallishallintoihin, vaikka niiden käsissä ei olekaan valtaa. Mutta jäädessämme Neuvostoihin me jatkamme sosialisti-vallankumouksellisten ja menshevikkien taktiikan paljastamista.

Sen jälkeen kun vastavallankumous oli aivan silminnähävästi paljastanut meidän porvaristomme yhteyden liittolaispääomaan, kävi entistäkin ilmeisemmäksi, että vallankumouksellisessa taistelussamme meidän on nojauduttava kolmeen tekijään: Venäjän proletariaattiin, talonpoikaistoomme ja kansainväliseen proletariaattiin, sillä meidän vallankumouksemme kohdalla on sidottu kiinteästi Länsi-Euroopan liikkeeseen.

**6. VASTAVÄITE PREOBRAZHENSKILLE
„POLIITTISESTA TILANTEESTA“ ESITETYN
PÄÄTÖSLAUSELMAN 9:ttä KOHTAA KOSKEVASSA
KYSYMYKSESSÄ**

elokuun 3 pnä

Stalin lukee päätöslauselman 9:nnen kohdan:

9. „Näiden vallankumouksellisten luokkien tehtäväksi tulee silloin kaikkien voimien ponnistaminen valtiovallan valtaamiseksi omiin käsiinsä ja sen suuntaamiseksi liitossa edistyneimpien maiden vallankumouksellisen proletariaatin kanssa rauhaan ja yhteiskunnan sosialistiseen uudistamiseen“.

Preobrazhenski. Ehdotan päätöslauselman lopun sanottavaksi toisin: „sen suuntaamiseksi rauhaan ja, jos Lännessä on puhjennut proletaarinen vallankumous, sosialismiin“. Jos me hyväksymme valiokunnan esittämän sanamuodon, niin muodostuu ristiriita jo hyväksytyyn Buharinin päätöslauselman kanssa.

Stalin. Vastustan tuota korjausta. Ei ole poissa mahdollisuus, että juuri Venäjä on se maa, joka raijaa tien sosialismiin. Tähän mennessä ei ainoakaan maa ole nauttinut sodan oloissa sellaista vapautta kuin Venäjä eikä ole yrittänyt toteuttaa työväenval-

vontaa tuotannossa. Sitä paitsi meidän vallankumouksemme perusta on laajempi kuin Länsi-Euroopassa, jossa proletariaatti on aivan yksin vastakkain porvariston kanssa. Meillä taas työläisiä tukevat talonpoikaiston köyhimmät kerrokset. Vihdoin Saksassa valtiovallan koneisto toimii verrattomasti paremmin kuin meidän porvaristomme puutteellinen koneisto, porvaristomme, joka itsekin on Euroopan pääoman veronmaksaja. On hylättävä aikansa elänyt käsitys, että vain Eurooppa voi näyttää meille tien. On olemassa dogmaattista marxilaisuutta ja luovaa marxilaisuutta. Minä olen viimeksimainitun kannalla.

Puheenjohtaja. Asetan äänestettäväksi Preobrazhenskin korjausehdotuksen. Hylätään*.

*Enst kerran julkaistu kirjassa:
VSDTP:n (bolshevikkien)
VI edustajakokouksen pöytäkirjat.
Kustannusl. „Kommunist“, 1919*

* „VSDTP(b):n VI edustajakokouksen pöytäkirjojen“ lyhyiden ja ilmeisen puutteellisuuden vuoksi, ja kun ne sitä paitsi julkaistiin kahden vuoden kuluttua edustajakokouksen jälkeen, toimitus on katsonut välttämättömäksi toveri Stalinin VI edustajakokouksessa pitämien puheiden sanamuodon palauttamiseksi käyttää „Pöytäkirjojen“ ohella hyväkseen myöskin niitä virallisia selostuksia toveri Stalinin puheista edustajakokouksessa, jotka julkaistiin vuoden 1917 heinä—elokuussa sanomalehdissä: „Rabotshi i Soldat“ numerot 7 ja 14 sekä „Proletari“ № 3.